

विकर्मस्थाश्च नोपेत्या विप्रा राज्ञा कथञ्चन । इति राज्ञां पुरावृत्तमपि जल्पन्ति साधवः । १८८५

यस्य स विषये राज्ञः स्तेनो भवति वै द्विजः । राज्ञ एवापराधन्तं मन्यन्ते किल्बिषं नृप ।

अभिज्ञस्तमिवात्मानं मन्यन्ते तेन कर्मणा । तस्माद्राजर्षयः सर्वे ब्राह्मणानन्वपालयन् ।

अचाप्युदाहरन्तीममितिहासं पुरातनं । गीतं कैकेयराजेन द्वियमाणेन रत्नसा ।

कैकयानामधिपतिं रक्षो जग्राह दारुणं । स्वाध्यायेनान्वितं राजस्वरणे शंसितव्रतं ।

॥ राजोवाच ॥ न मे स्तेनो जनपदे न कदर्थो न मद्यपः । नानाहिताग्निर्नायज्वा मामकान्तरमाविशः । १८८६

न च मे ब्राह्मणोऽविद्वान् नाव्रती नाप्यसामपः । नानाहिताग्निर्नायज्वा मामकान्तरमाविशः ।

नानाप्रदविणैर्यज्ञैर्यजन्ते विषये मम । नाधीते नाव्रती कश्चिन्मामकान्तरमाविशः ।

अध्यापयन्त्यधीयन्ते यजन्ते याजयन्ति च । ददति प्रतिगृह्णन्ति षट्सु कर्मस्वस्थिताः ।

पूजिताः संविभक्ताश्च मृदवः सत्यवादिनः । ब्राह्मणा मे स्वकर्मस्था मामकान्तरमाविशः ।

न याचन्ति प्रयच्छन्ति सत्यधर्मविशारदाः । नाध्यापयन्त्यधीयन्ते यजन्ते याजयन्ति न । १८८७

ब्राह्मणान् परिरक्षन्ति संग्रामेष्वपलायिनः । क्षत्रिया मे स्वकर्मस्था मामकान्तरमाविशः ।

कृषिगोरक्ष्यवाणिज्यमुपजीवन्त्यमायया । अप्रमत्ताः क्रियावन्तः सुव्रताः सत्यवादिनः ।

संविभागं दमं शौचं सौहृदञ्च व्यपाश्रिताः । मम वैश्याः स्वकर्मस्था मामकान्तरमाविशः ।

चीन् वर्णानुपजीवन्ति यथावदनुसूयकाः । मम शूद्राः स्वकर्मस्था मामकान्तरमाविशः ।

कृपणानाथवृद्धानां दुर्बलातुरयोषितां । संविभक्ताऽस्मि सर्वेषां मामकान्तरमाविशः । १८८८

कुलदेशादिधर्माणां यथितानां यथाविधि । अयुक्तेऽस्मि सर्वेषां मामकान्तरमाविशः ।

तपस्विनो मे विषये पूजिताः परिपालिताः । संविभक्ताश्च सत्कृत्य मामकान्तरमाविशः ।

नासंविभज्य भोक्ताऽस्मि नाविशानि परस्त्रियं । स्वतन्त्रो जातु न क्रीडे मामकान्तरमाविशः ।

नाब्रह्मचारी भिक्षावान् भित्तुर्वाऽब्रह्मचर्यवान् । अनृत्विजा ऊतं नास्ति मामकान्तरमाविशः ।

नावजानाम्यहं वैद्यान् न वृद्धान् तपस्विनः । राष्ट्रे स्वपति जागर्मी मामकान्तरमाविशः । १८८९

आत्मविज्ञानसम्पन्नस्तपस्वो सर्वधर्मवित् । स्वामी सर्वस्य राष्ट्रस्य धीमान्मम पुरोहितः ।

दानेन विद्यामभिवाञ्छयामि लोकान् सत्येनाथो ब्राह्मणानाञ्च गुप्या । शुश्रूषया चापि गुरुनुपैमि न मे भयं विद्यते राष्ट्र-
सेभ्यः ।

न मे राष्ट्रे विधवा ब्रह्मवन्धुर्न ब्राह्मणः कितवो नेत चौरः । अयाज्ययाजो न च पापकर्मा न मे भयं विद्यते राष्ट्रसेभ्यः ।

न मे शस्त्रैरनिर्भिन्नं गात्रे द्युङ्गुलमन्तरं । धर्मार्थं युध्यमानस्य मामकान्तरमाविशः ।

गोब्राह्मणेभ्यो यज्ञेभ्यो नित्यं स्वस्त्ययनं मम । आशासते जना राष्ट्रे मामकान्तरमाविशः । १८९०

॥ राष्ट्रम उवाच ॥ यस्मात् सर्वस्ववस्थासु धर्ममेवान्वेक्षे । तस्मात् प्राप्नुहि कैकेय गृहं स्वस्ति व्रजाम्यहं ।

येषां गोब्राह्मणं रक्ष्यं प्रजा रक्ष्याश्च कैकेय । न रक्षोभ्यो भयं तेषां कुत एव तु पापकात् ।

येषां पुरोगमा विप्रा येषां ब्रह्म परं बलं । अतिथिप्रियास्तथा पौरास्ते वै स्वर्गजितो नृपाः ।